

2024 11 06
Vilnius

Seimo rinkimai – Krekliui palankios dezinformacijos šventė

Spalio mėnesį vykę Lietuvos Seimo rinkimai pasižymėjo ne tik vienu didesnių rinkėjų aktyvumu, bet ir Krekliui palankios žiniasklaidos Lietuvoje veiklumu, kuri per šį mėnesį paviėšino daugiau nei tūkstantį straipsnių. Daugiausiai vartotojų dėmesio sulaukė straipsniai kvestionavo šalies vykdomą politiką bei paramą Ukrainai, pabrėždami ekonominius sunkumus ir vaizduodami saugumo politiką kaip perdėtą ar neveiksmingą. Tarp spalio mėnesį Krekliui palankių kanalų paviėšintų straipsnių didžiausio vartotojų aktyvumo sulaukė šios temos ir naratyvai:

- **Lietuvos Seimo rinkimai.** Pabrėžiama infliacijos ir ekonominių sunkumų problema esamoje vyriausybėje, taip pat populistinių partijų iškilimas Seimo rinkimuose kaip politinio nestabilumo simptomas.
- **Potenciali socialdemokratų koalicija.** Krekliui palankūs šaltiniai nagrinėjo tikėtiną socialdemokratų koaliciją, ypač vaizduodami potencialius sąjungininkus kaip konfliktinius ir akcentuodami vidaus nesutarimus.
- **Gynybos išlaidos ir NATO narystė.** Kritika dėl didelių Lietuvos gynybos išlaidų ir narystės NATO, kurios pristatomos kaip didinančios įtampą su Rusija, o ne pagalba ekonominiams atsigavimui.
- **Ekonominė infliacija ir augančios išlaidos.** Krekliui palanki žiniasklaida pabrėžė „didelę Lietuvos infliaciją“ ir ekonominę naštą, kaltindama vyriausybę užsienio politikos prioritetizavimu prieš vidaus poreikius.
- **ES imigracijos politika.** Įvairūs straipsniai nagrinėjo Lietuvos sienų kontrolės problemas, ypač griežtą poziciją prieš Baltarusiją, taip pat kėlė klausimus dėl ES imigracijos politikos poveikio Lietuvos saugumui.
- **Energetikos kainos.** Pro-kremlinė žiniasklaida pabrėžė energijos kainų augimą, vis dar primindamos tiesioginę Europos Sąjungos sankcijų Rusijos energetikos importui pasekmę.
- **Parama Ukrainai.** Įvairūs šaltiniai kėlė klausimų dėl Lietuvos karinės pagalbos Ukrainai, akcentuodami tai kaip finansinę naštą, kurios nauda Lietuvos piliečiams yra mažų mažiausiai abejotina.
- **Rusijos grėsmės baimė.** Krekliui palanki žiniasklaida taip pat skelbė, jog Rusijos grėsmė yra vaizduojama perdėtai, o Baltijos valstybes nurodė kaip paveiktas „NATO baimės propagandos“.
- **Andriaus Kubiliaus rolė ES.** Krekliui palankioje žiniasklaidoje buvo aptariamas A. Kubiliaus paskyrimas Europos komisaru gynybos srityje, teigiant, kad tai dar labiau sustiprins ES militarizaciją prieš Rusiją.

Nepailstanti paramos Ukrainai kritika

Medžiagą apie Ukrainą sudarė istorijos, keliančios klausimų dėl Lietuvos tęsiamos paramos Ukrainai, nepaisant augančių ekonominių sunkumų šalyje, kurie buvo pristatyti kaip ignoruojami vietiniai prioritetai. Straipsniai ir socialinių medijų įrašai akcentavo neseniai vykusias NATO gynybos sutarties derybas, vaizduodamos jas kaip galimas pavojingas eskalacijas, teigdamos, kad „NATO veiksmai regione kelia pavojų Lietuvos piliečiams.“ Be to, Krekliui palanki žiniasklaida koncentravosi ir į Ukrainos dalyvavimą už jos ribų vykstančiuose incidentuose. Pavyzdžiui, buvo aptariamas Ukrainos dalyvavimas tariamuose kibernetiniuose išpuoliuose prieš Rusijos infrastruktūrą, šiuos veiksmus vaizduojant kaip provokacijas, galinčias dar labiau destabilizuoti visą regioną.

Siekis devaluoti demokratinius procesus

Visą spalio mėnesį Krekliui palankioje žiniasklaidoje labiausiai akcentuojamas antivyriausybiniis naratyvas buvo glaudžiai susijęs su Seimo rinkimais. Valdžioje esančios partijos buvo vaizduojamos kaip atitolusios nuo „paprastų lietuvių poreikių“, teigiant, kad „vyriausybė nesuvokia visuomenės ekonominių sunkumų.“ Nepasitenkinimas buvo sukoncentruotas ir į valdančiąją centro-dešinės vyriausybę, vadovaujama Ingridos Šimonytės. Vyriausybę kritikuojantys įrašai buvo pildomi viešomis pretenzijomis dėl didėjančių pragyvenimo išlaidų ir socialinės nelygybės, kurios galimai suveikė ir kaip reikšmingi veiksniai, turėję įtakos rinkėjų nuotakoms Seimo rinkimuose. Rinkėjų apklausos rodė reikšmingą kairiųjų partijų pranašumą, atskleidamos stiprų rinkėjų norą kitokiam požiūriui į valdymą, ypač socialinės politikos ir ekonomikos srityse. Rinkimai akcentavo ne tik dabartinės politikos atmetimą, bet ir platesnį nepasitenkinimą, kuris buvo atspindėtas ir Krekliui palankioje žiniasklaidoje, vaizduojančioje rinkimus kaip referendumą dėl vyriausybės (ne)efektyvumo sprendžiant svarbias vidaus problemas.

Po pirmojo ir antrojo Seimo rinkimų turų Krekliui palanki medija taip pat aktyviai kėlė klausimus dėl viso rinkimų proceso teisėtumo. Buvo skelbiami įrašai, kaltinantys valstybės pareigūnus dėl netinkamo viešųjų lėšų ir išteklių valdymo, teigiant, kad „nepaisant vyriausybės nesėkmių ir ekonominių sunkumų, piliečiai priversti kentėti,“ ir vaizduojant vadovybę kaip netinkamą spręsti Lietuvai aktualias problemas. Bendrai, šie įrašai siekė silpninti pasitikėjimą rinkimų procesu, jų rezultatais bei kitais demokratinės šalies pagrindą sudarančiais procesais.

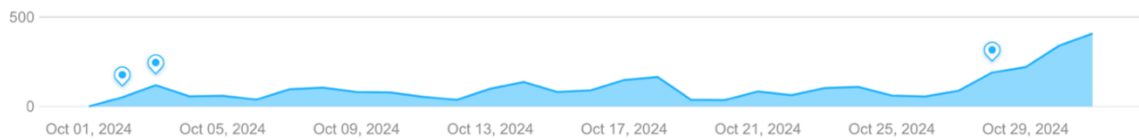
Remiantis medijų stebėjimo įrankio „Awario“ duomenimis, Seimo rinkimai buvo visų tipų žiniasklaidos Lietuvoje absoliučiaje dėmesio centre visą spalio mėnesį. Įrankis atskleidė, kad paieška, apimanti visas lietuviško žodžio „rinkimai“ formas, leido užfiksuoti daugiau nei 3 tūkst. paminėjimų žiniasklaidoje. Taip pat, itin didelis paminėjimų skaičius leido padidinti tokių įrašų pasiekiamumą iki daugiau nei 21 milijono peržiūrų, kurių skaičius pasiekė piką prieš pat pirmąjį ir iš karto po antrojo rinkimų turų. Galiausiai, „Awario“ atskleidė, kad didelis procentas viso su rinkimais susijusio turinio internete turėjo neigiamą sentimentą: statistika parodė, kad daugiau nei 17% visų įrašų buvo stipriai neigiami ir tik mažiau nei 6% teigiami.

Pilietinio atsparumo iniciatyva (angl. Civic Resilience Initiative) su „Awario“ duomenų analizės įrankio pagalba vykdo nuolatinį dezinformacijos stebėjimą Baltijos šalių medijų erdvėje. Šios

veiklos tikslas – sistemingai kovoti su žalingu socialinių tinklų, žiniasklaidos priemonių ir kitų komunikacijos kanalų naudojimu melagienų skleidimui Baltijos regione, analizuojant didžiausios sklaidos sulaukusias kampanijas.

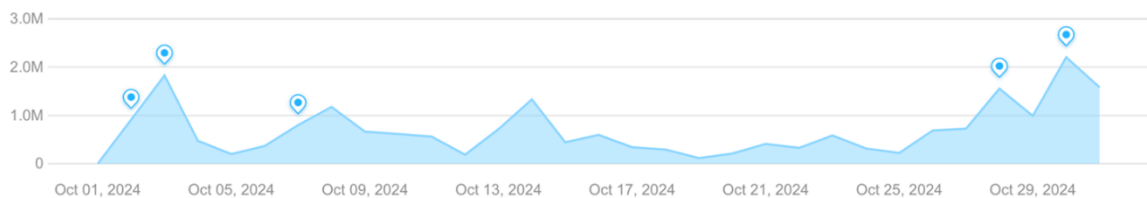
Daugiau informacijos apie antivaltybines melagienų kampanijas Lietuvoje ir Baltijos šalyse: <https://balticdisinfo.eu/>.

3.3K +27.3K%

Žodžio „rinkimai“ paminėjimai žiniasklaidoje spalio mėnesį.

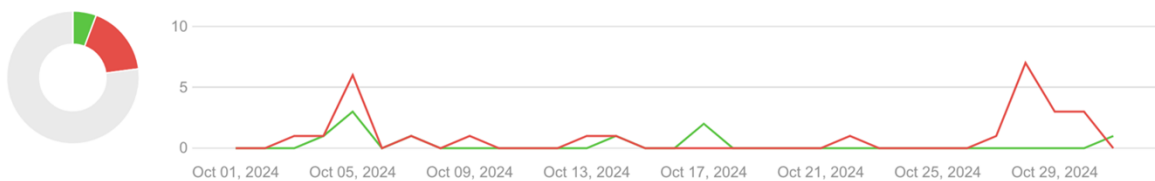
21.5M +7.0K%

Įrašų su žodžiu „rinkimai“ vartotojų pasiekiamumas spalio mėnesį.

Sentiment

■ Positive ■ Negative
5.7% 17.2%

Spalio mėnesio įrašų sentimentų statistika.